

INFORMATIKA ÓRATERVEK ÉS AZ AZOKBAN MEGJELENŐ REFLEXIÓK ELEMZÉSE

Dancsó Tünde

Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet

Kulcsszavak: digitális kompetencia; informatika óraterv, reflexió; szaktanácsadás

A köznevelésben dolgozó szaktanárok tantárgyi óraterv alapján végzik tevékenységüket. Az óratervek készítése tudatos és alapos tervezést igényel, az óratervek alapján akkor végezhető eredményes oktatás, ha a gyakorlati kipróbálást követően megtörténik a tapasztalatok visszacsatolása. Az informatika szaktanácsadók részére szervezett képzés lezárásaként a résztvevőknek egy óratervet és a választott témához illeszkedő prezentációt kellett készíteniük. Előadásunkban a szaktanácsadók (N=100) által készített informatika óratervek és az azokhoz kapcsolódó prezentációk elemzésének az eredményeit mutatjuk be. Vizsgálatunk során arra kerestünk választ, hogy melyek a minőségi óratervek jellemzői, milyen módszerekkel és eszközökkel támogatható eredményesen a tanóra, hogyan fejleszthető az önreflexiók értelmezésével a pedagógusok szakmai felelősségvállalása. Vizsgálati módszerként dokumentumelemzést alkalmaztunk, elemeztük az óratervekben megjelenő elemek kifejtettségét, illetve vizsgáltuk az elemek közötti koherenciát. Az óratervekben kötelező elemként, de változatos minőségben jelenik meg az óra célja, az elérni kívánt eredmény, az oktatási és a nevelési feladatok célrendszere, a tantárgyak közötti kapcsolódási pontok, a fejlesztendő kompetenciák, az alkalmazott eszközök és források. Az egyes elemeket megfelelően, ám különböző részletettségűvel fejtik ki, mindez jól tükrözi a pedagógusok szakmai érdeklődését. Az óra menetét tartalmazó táblázatban rögzítik a megvalósításra szánt időt, az alkalmazott módszert, a tanulói és a tanári tevékenységformát, az alkalmazott taneszközt, melyek esetében tudatos a horizontális koherencia, de néhány esetben nem valósul meg a vertikális koherencia. A korszerű informatikai eszközök iránti nyitottságot jellemzi a gondolatértékek, szövegek és egyéb online eszközök alkalmazása, az eredményességre való törekvést tükrözi a csoportos, projektalapú módszerek előtérbe kerülése. Az önreflexiók elemzése révén feltárható a pedagógusok személyes értékrendje, szakmai elkötelezettsége, nyitottsága, attitűdje és a közösség érdekét szem előtt tartó felelősségvállalása. A reflexiók implicit módon tartalmazzák a pedagógusok szemléletmódját, a reflexiókban megjelenő állítások kategorizálásával különböző nézetípusok különíthetők el. Eredményeink értelmezésével elsősorban azoknak a pedagógusoknak szeretnénk segítséget nyújtani, akik professzionális, az eredményességre fókuszáló, mindenki számára egyértelmű, ugyanakkor a pedagógus egyéniségét tükröző, az adott csoport sajátosságait figyelembe vevő, rugalmasan megvalósítható óraterveket szeretnének készíteni, és képesek az önreflexiókban megfogalmazott állításokat az önfejlődésük szolgálatába állítani.

E2